

Sygn. akt: III U 109/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 czerwca 2014 r. w O.

sprawy z odwołania W. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 27 stycznia 2014r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje W. J. prawo do emerytury od 16 lutego 2014r;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 109/14

UZASADNIENIE

W. J. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 27.01.2014r., znak: (...), odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury. Domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w Zakładzie (...) Sp. z o.o. w O. w okresie 01.01.1989r. – 31.12.1998r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o masie powyżej 3,5 tony.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że na dzień 01.01.1999r. W. J. nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wobec powyższego zaskarżoną decyzją z dnia 27.01.2014r. odmówiono mu przyznania prawa do emerytury.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 16.01.2014r. W. J. (ur. (...)) złożył w ZUS wniosek o ustalenie uprawnień do emerytury. (k. 1 a.e. nr (...))

Po rozpoznaniu tego wniosku ZUS ustalił, że W. J. osiągnął wiek 60 lat, złożył oświadczenie, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, legitymuje się 25 -letnim stażem pracy, jednakże nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

ZUS uznał bowiem za udowodniony na dzień 01.01.1999r. ogólny okres pracy wynoszący 26 lat, 8 miesięcy i 8 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 26 lat, 7 miesięcy i 28 dni okresów składkowych oraz 10 dni okresów nieskładkowych. Natomiast do stażu pracy w szczególnych warunkach organ emerytalny uwzględnił odwołującemu 11 lat, 3 miesiące i 25 dni.

Okres zatrudnienia od 01.01.1989r. do 31.12.1998r. w Zakładzie (...) sp. z o.o. w O. nie został zaliczony do pracy w szczególnych warunkach ze względu na brak właściwego świadectwa pracy.

Wobec powyższego zaskarżoną decyzją z dnia 27.01.2014r. odmówiono ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury. (k. 20 a.e. nr (...))

W. J. wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego w Zakładzie (...) Sp. z o.o. w O. w okresie od 01.01.1989r. do 31.12.1998r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: odpowiedź na odwołanie (k. 3,4 a.s.), zeznania świadków: S. K. (rozprawa z dnia 11.06.2014r., adnotacja 00:02:37), F. K. (rozprawa z dnia 11.06.2014r., adnotacja 00:07:44), odwołującego się (rozprawa z dnia 11.06.2014r., adnotacja 00:10:55), dokumentację zawartą w aktach emerytalnych nr 028034950, akta dot. kapitału początkowego, akta osobowe W. J. (k. 12 a.s.).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią sporną było ustalenie, czy odwołujący posiada 15 -letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 24 ust. 1b pkt 20 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wiek emerytalny ubezpieczonych urodzonych po dniu 30.09.1953r. wynosi co najmniej 67 lat.

Natomiast na podstawie art. 184 ww. ustawy w związku z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura, jeżeli ubezpieczony spełnił łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
2. nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
3. w dniu wejścia w życie przepisów cytowanej ustawy emerytalnej, tj. 01.01.1999r. udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 dla mężczyzn, w tym: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywany stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy, wynoszący co najmniej 15 lat.

Według przepisu §2 ust. 1 w/w Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w Rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Zgodnie natomiast z §2 ust. 2 w/w Rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy w

wystawionym według określonego w przepisach wzoru świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przed Sądem ubezpieczeń możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień o emerytury wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

W toku postępowania przez organem emerytalnym W. J. złożył świadectwo pracy wystawione w dniu 14.01.2002r. przez Zakład (...) Sp. z o.o. w likwidacji w O., z którego wynika, że w okresie od 01.01.1989r. do 30.04.2000r. zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy – konwojenta. (k. 7 a.e. nr (...)).

Organ emerytalny nie zaliczył w/w okresu do stażu pracy w szczególnych warunkach ze względu na brak świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, a Sąd uznał, że stanowisko organu emerytalnego jest zgodne z §2 ust. 2 w/w Rozporządzenia z 07.02.1983r.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe na okoliczność ustalenia, czy W. J. wykonywał pracę w szczególnych warunkach. W tym celu Sąd Okręgowy uzyskał akta pracownicze oraz przesłuchał świadków i odwołującego się w charakterze strony.

Na żądanie Sądu Zakłady (...) S.A. nadesłały akta osobowe odwołującego się. Z kartach wynagrodzeń wynika, że zajmował stanowisko kierowcy, kierowcy – konwojenta, otrzymywał dodatek płacowy za konwój. (k. 12 a.s.)

Pozostały materiał dowodowy, a w szczególności zeznania świadków i odwołującego pozwoliły jednak na ustalenie, że w w/w spornym okresie wykonywał on tylko pracę kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Świadek S. K. zeznał, że pracował w Zakładzie (...) w W. Oddziale w O. od 1979r. do 1998r., a odwołujący się zatrudniony był wcześniej i dłużej. Świadek zajmował stanowiska: mistrza stacji obsługi, kierownika działu przewozu i transportu, prezesa zarządu. W. J. był kierowcą chłodni powyżej 7,5 tony, przewoził przetwory mięsne. Z uwagi na oszczędności zakład dodatkowo dopisał wszystkim kierowcom obowiązki konwojowania, które zajmowały 30-40 minut. Dotyczyło to przyjęcia i zdania towaru, odpowiedzialności. Kierowcy pracowali średnio po 11 godzin. Nazwa zakładów się zmieniała - Zakład transportu specjalistycznego był od 1995r. (rozprawa z dnia 11.06.2014r., adnotacja 00:02:37)

Świadek F. K. zeznał, że z odwołującym razem pracowali w Bazie Transportu przy Zakładach Mięśnych jako kierowcy. Świadek w latach 1977 - 2000r., odwołującego przyjęto wcześniej, był on kierowcą samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. Wykonywał tylko czynności kierowcy, w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie. Przewoził mięso, wędliny, a czynności konwojenckie były dodatkowe. Nazwy zakładu się zmieniały. (rozprawa z dnia 11.06.2014r., adnotacja 00:07:44)

Odwołujący się W. J. przesłuchiwany w charakterze strony zeznał, że w Bazie Transportu Zakładów Mięśnych pracował jako kierowca samochodu ciężarowego – chłodni powyżej 7,5 tony (z załadunkiem), w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie, a bywało że 12 godzin, miesięcznie było to 270 – 280 godzin, czasami nawet 300. W zakładzie najpierw zatrudniano też konwojentów, a potem ze względu na oszczędności likwidowano te stanowiska i kierowcy konwojowali towar, który musieli pobrać, zawieźć i rozładować. Załadunek i rozładunek trwał od 2 do 4 godzin. Praca konwojenta polegała na pobraniu towaru, czasem trwała godzinę, a czasem i 5 godzin. Odwołujący się zeznał, że głównie pracował jako kierowca, najczęściej jeździł do W., podróż zajmowała ok. 3 -3,5 godziny. Po terenie W. jeździł ok. 3 godzin. Woził towary do B., O.i G.. (rozprawa z dnia 11.06.2014r., adnotacja 00:10:55)

Zdaniem Sądu zeznania świadków w całości zasługują na wiarę. Są one spójne, logiczne i korelują z dokumentacją zawartą w aktach emerytalnych i pracowniczych. Obaj świadkowie pracowali razem z odwołującym się, doskonale więc orientują się, jakie prace on wykonywał, tym bardziej że S. K. był przełożonym odwołującego się, a F. K. był

zatrudniony na tym samym stanowisku. Świadkowie zgodnie zeznali, że odwołujący się pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, były to jego podstawowe obowiązki wykonywane co najmniej 8 godzin dziennie, natomiast czynności konwojenta były dodatkowe. Fakt, że nie potrafili oni precyzyjnie określić okresu zatrudnienia odwołującego się nie ma zasadniczego wpływu na ocenę zasadności roszczeń odwołującego się, gdyż sam fakt i okres tego zatrudnienia jest niesporny, sporna natomiast jest kwestia, czy praca ta była wykonywana w szczególnych warunkach. W tym zakresie zeznania świadków są jednoznaczne i precyzyjne i niewątpliwie wskazują, że W. J. zatrudniony był na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, przy czym pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z treści wykazu A Działu VIII pkt 2 stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynika, że praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów jest praca wykonywaną w szczególnych warunkach w rozumieniu tegoż Rozporządzenia.

Tym samym w świetle zgromadzonego materiału dowodowego należało uznać za pracę w szczególnych warunkach zatrudnienie odwołującego się w Zakładzie (...) Sp. z o.o. w O. w okresie 01.01.1989r. – 31.12.1998r. – tj. 10 lat.

Zsumowanie tego okresu zatrudnienia z niekwestionowanym przez ZUS okresem pracy w szczególnych warunkach daje podstawę do stwierdzenia, że łączny okres pracy odwołującego się w szczególnych warunkach wynosi ponad 15 lat wymaganych przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. (21 lat, 3 miesiące i 25 dni).

Bezspornym było, że odwołujący się spełnia pozostałe warunki do ustalenia prawa do emerytury określone w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r., bowiem osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn (w dniu (...))nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, na dzień 01.01.1999r. udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Odwołujący się wykazał także okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wynoszący co najmniej 15 lat.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 27.01.2014r. i przyznał W. J.prawo do emerytury począwszy od dnia (...) tj. od dnia, w którym ukończył 60 lat - stosownie do treści art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. O powyższym orzeczono w pkt 1 wyroku.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego co do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (wyrok SN z dnia 28.04.2010r., II UK 330/09, LEX 604220).

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu emerytalnego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dowodami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w okresie 01.01.1989r. – 31.12.1998r. jako pracy w szczególnych warunkach, gdyż nie przedłożył on świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Dopiero na etapie postępowania sądowego odwołujący udowodnił, że faktycznie pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony - co pozwoliło na zaliczenie spornego okresu do pracy w szczególnych warunkach. Z tych względów Sąd w punkcie 2 wyroku stwierdził brak odpowiedzialności organu emerytalnego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.